

Berény Róbert (1887-1953)*Macskás csendélet, 1929-1930*

Olaj, karton, 49,7 x 67,3 cm
Jelezve balra lent: Berény

Hátoldalon autográf felirat:
Elzának, Gyulának kikért szíveim gyúlának.
Bpest 1930. május Robert

Proveniencia:

- egykor Dr. Holló Gyula tulajdonában

Kiállítva és reprodukálva:

- A magyar festészet rejtőzködő csodái – Válogatás magyar magángyűjteményekből II., Mű-Terem Galéria, 2005. szeptember 10 – október 9, katalógus: 86-87.

Kikiáltási ár: 8 000 000 Ft / 32 000 EUR

Berény gyakran reprodukált, nagyméretű vászna, az 1929-ben készült *Macska és csendélet* (Baja, Türr István Múzeum) a KUT 1930 januárjában nyílt tárlatának egyik kedvelt látványossága volt. Hogy a most első alkalommal bemutatásra kerülő *Macskás csendélet* az ott kiállított festmény előkészítő tanulmánya-e, vagy már annak sikerét követően, mintegy megrendelői kívánságra készült, erre a kérdésre nem lehet határozott választ adni. A hátlapra írt, Berénytől származó dedikáció dátuma azt sugallja, hogy későbbi műről van szó, a festmény kompozíciója és kidolgozása ellenben arra utal, hogy a festő aktuális képideájának ez lehetett az első megfogalmazása. Berény a kartonra festett változatnál részletesebben, realiztikusabban ábrázolja „delektált” modelljét, kedvenc háziállatát, „aki” mint a festmény főszereplője, enyhe árnyékot vetve a kockás terítőre, egyszerűen besétál a képmezőbe. A csendélet statikusságát ellensúlyozó macska mozgalmassága furcsa, bizonytalan harmóniát teremt – mindez a nagyméretű vászonváltozatnak is sajátja, de ott már a pusztán dekorativitás dominál, az állat a csendélet tárgyaival egyenértékűvé válik, és a síkmértani formák sztereometrikus elrendezése veszi át a főszerepet. A kartonváltozat fekvő formátuma a főmotívum elnyújtott alakját hangsúlyozza, míg a négyzet formátumú vászon az extrém rálátással, a látványi elemek síkformákká való absztrahálásával, valamint a „fordított perspektívával” operál, és az árnyék is eltűnik.

Az itt bemutatott *Macskás csendélet* legfőbb erénye abban rejlik, hogy kivételes lehetőséget nyújt a festő képalkotó módszereinek kulisszái mögé való betekintésre, ugyanakkor megcsillantja Berény kevésbé ismert, mégis oly jellemző, egyedien szellemes humorát.

Berény Róbert: *Macska és csendélet*, 1930.

Barki Gergely

